

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Teodora Alboniga-Menor Barrena

*Bermeo
Bizkaia (1931)*

Aurkibidea

Biografia

1931. urtean jaio zen bere abizen bereko baserrian, [Almika](#) auzoko [Almikatxun](#). Gurasoak ere Almikakoak zituen: aita bertakoa eta ama Motzenekoa. Lau neba-arreba izan ziren: bi neba, bere ahizpa bikia eta bera. Umetan Almikako eta Bermeoko Portaleko eskola publikoan ibili zen. Fonsea botikakoen etxean neskame lanetan ibili zen gaztetan. Artikako Fandangoneko baserri-errotako [Txomin Hormaetxearekin](#) ezkondu zen. Ezkontzerakoan, senarraren jaiotetxera joan ziren, baina handik urte gutxira bueltatu ziren Almikara. Lau seme-alaba izan zituzten. Almikatxun taberna eta jatetxea zabaldu zuten duela 40 urte inguru.

Zintak

BRM-017

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-10-18
- **Iraupena:** 53 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiola, Nerea

Pasarteak

1. Esnea saltzen etxerik etxe

- **Erref:** BRM-017/002
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:03:20. **Bukatu:** 00:06:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Almiketxu gaur egun jatetxea izan arren, lehen baserritik bizi ziren. Jantokia dagoen tokian, korta zuten eta esne-behiak zituzten. Bermeoko kaleetan etxerik etxe aritzen ziren banaketak, bezero finkoak zituzten. Gero plazara joan eta barazkiak saltzen zituzten. Astoz egiten zuten joan-etorria. Udan guardasola erabiltzen zuten azala ez belzteko, ez ei zen polita-eta. Esnea

kuartiluka (litro erdi) neurtzen zuten. Hiru-lau tarrin-esne eroaten zituzten saltzeko.

2. Portaleko eskolara

- **Erref:** BRM-017/007
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:10:40. **Bukatu:** 00:12:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Almikan bertan zuten eskola; hala ere, Bermeoko Portaleko eskolara joan beharra izan zuten auzokoa zarratu zutenean. Portaleko eskolan doña Justiniana izan zuen maistra. Euskaraz zein erdaraz egiten zuten.

3. Josten eta bordatzen

- **Erref:** BRM-017/009
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:12:37. **Bukatu:** 00:14:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Arratsaldetan eskolan josten eta bordatzen ikasten zuten. Eskolan aparte ere bazegoen josten ikasteko aukera eta bertara ere joaten zen.

4. Botikan neskame

- **Erref:** BRM-017/010
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:14:12. **Bukatu:** 00:16:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Fonsea botikakoen etxean neskame aritu zen gaztetan. Ezagunak ziren lehendik esnea saltzen baitzieten. Botika gainean bizi ziren. Goizeko bederatzietan zabaldu behar izaten zuen botika, nahiz eta ez jakin errezetak-eta ematen. Gero etxeko beharrak egitera joaten zen. Irabazitakoa beretzat izaten zen, ez zuen etxean entregatu beharrik izan.

5. Almiketxu erretegiaren hasierak

- **Erref:** BRM-017/015
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:20:58. **Bukatu:** 00:24:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Baserriko behiak kendu ostean, erretegia eta taberna zabaldu zuten bertan. Maiatzean, Ama Birjina dela-eta, eskola umeak bertara joateko ohitura dago. Hasieran, oraindik behiak zituztela, eskolatik etortzen ziren umeentzako gozokiak saltzen zituzten eta gurasoentzako kafea. Ardorik ez zuela emango esan arren, azkenean taberna jarri zuten.</p>

6. Domeketako dantzaldiak

- **Erref:** BRM-017/019
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:27:35. **Bukatu:** 00:28:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

"Agarrauen" dantza egitea erdi bekatu ei zen; hala ere, egiten zuten. Domeketan Bermeoko zinemara eta dantzaldietara joaten ziren. Neguan Goiko Plazan egiten zen dantzaldia eta udan Lameran. Dena bukatzen zenean, mutil-lagunak lagunduta bueltatzen ziren etxera; berari lagundu eta Artikara joaten zen bere senarra izango zena.

7. Pentsamendu txarrak izanez gero, konfesatzera

- **Erref:** BRM-017/021
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:28:39. **Bukatu:** 00:30:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Neskak dantzan zeudela hurreratzen ziren mutilak beraiengana dantzan egiteko eskatzen. Gustukoa ez baldin bazen ezezkoa ematen zien. Bi edo hiru orduko dantzaldiak izaten ziren. Pentsamendu txarrak izanez gero, konfesatu beharra izaten zuten. Almika auzoko elizan bi konfesategi zeuden eta ilara luzeak egoten ziren.

8. Misioak eta jaunartzeak

- **Erref:** BRM-017/026
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:34:38. **Bukatu:** 00:35:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak

Laburpena:

Misioetan zabaltzen ziren baloreak zeintzuk ziren azaltzen du. Jaunartzeak urte behin-edo egiten ziren, ume guztiak batera. Hiru auzotako umeak joaten ziren bertara dotrina ikastera eta lehen jaunartzea egitera.

9. Ezkontzako arropa eta ezkon-bidaia

- **Erref:** BRM-017/030
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:37:37. **Bukatu:** 00:38:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Ezkontza Almikan bertan ospatu zuten. Teodora oso argala zen eta sasoi hartan oso txarto ikusita zegoen. Ezkontzako arropa lodiagoaren itxura emateko moduan josi zioten. Etxean bertan egin zuten eguerdia (Bazkaria). Bere arreba bikotxa Guadarraman zegoenez moja, Madrilera joan ziren ezkon-bidaian. Ez zuten bidaia luzerik egin.

10. Lehengo hiletak

- **Erref:** BRM-017/033
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:40:14. **Bukatu:** 00:41:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

<p>Baten bat hiltzen zenean, etxean bertan izaten zuten gorpua gauean gaubeila egiteko. Auzokoak batzen ziren arrosarioa errezatzeko. Hurrengo egunean, meza ostean, kanposantura joaten ziren. Almikan bertan dute kanposantua.</p>

11. Sepulturen ohitura

- **Erref:** BRM-017/034
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:41:23. **Bukatu:** 00:42:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

Familia bakoitzak bere sepultura izaten zuen elizan. Sepulturan zer egiten zuten azaltzen du pasarte honetan. Domeketan sepulturara joaten derrigorrezkoa zen. Ohitura hori desagertuta dago.

12. Andrak eta gizonek desberdin konfesatzen zuten

- **Erref:** BRM-017/036
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:43:02. **Bukatu:** 00:43:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Almikan konfesategi bi eta kapera bat izaten zuten. Konfesatzerakoan, andrazkoak konfesategiko alderdi batean egoten ziren eta gizonaekoa bestean.

13. 'Via Crucis'

- **Erref:** BRM-017/038
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:44:00. **Bukatu:** 00:45:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Pazko egunez ereinotzekin soloak-eta bedeinkatzeko ohitura. Elizan 'Via Crucis'a ere egiten zen

14. Argindarra eta ura betidanik ezagutu du

- **Erref:** BRM-017/043
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:49:47. **Bukatu:** 00:50:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa eskuz garbitu behar izaten zuten. Etxean bazuten ura eta bestela etxe behean dagoen garbitokira joaten ziren. 'Txinbo' xaboia erabiltzen zuten. Argia ere beti ezagutu du etxean, eliza ondoan dutenez horretarako aukera izan zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-22

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com